

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

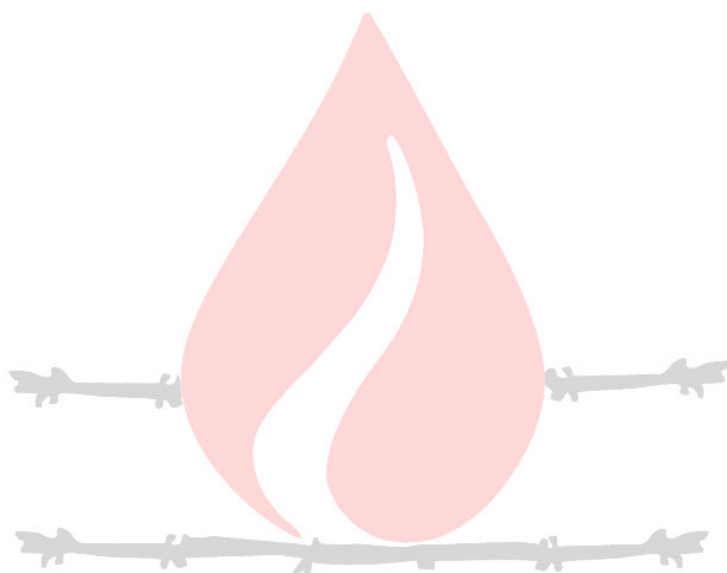
نگاهی به کارنامه حقوق بشری عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی (۱۳)
گزارش راهبردی ۱۴۰۱ / ۷۹

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

آذرماه ۱۴۰۱

۱۴۰۱۰۹۰۷۹

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

درآمد

در این گزارش دو عنوان کلی مشتمل بر تحولات مربوط به موارد نقض حقوق بشر در کشورهای عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی و موارد نقض حقوق بشر از سوی این دولت‌ها در یمن و دیگر سوءاستفاده‌های حقوق بشری در این کشور در آذر ماه ۱۴۰۱، بر اساس مقالات، گزارش‌ها، بیانیه‌ها و اخبار آشکار به دست آمده از سازمان‌های حقوق بشری مردم‌نهاد و بین‌المللی و رسانه‌های گروهی مورد بررسی قرار گرفته است.

خلاصه اجرایی

در بخش موارد نقض حقوق بشر در عربستان سعودی به ۵ محور موضوعی اشاره شده است که محور نخست آن به افزایش استفاده از قانون ضد تروریسم برای سرکوب آزادی عقیده و بیان در این کشور پرداخته است. کمپین‌های دستگیری سرکوبگرانه در عربستان در سال ۲۰۲۲ افزایش چشمگیری داشته و فعالان و شهروندان را به اتهامات مربوط به آزادی عقیده و بیان هدف قرار داده است. این افزایش با سفر جو بایدن و پس از دیدار با ولیعهد عربستان همراه بوده است؛ به طوری که بر اساس گزارش خانه آزادی، عربستان در پایین‌ترین سطح شاخص آزادی قرار دارد. گزارش می‌افزاید: به کارگیری کمپین‌های سرکوب‌گر توسط مقامات سعودی علیه همه کسانی که از حق آزادی عقیده و بیان چه در قلمرو خود و چه در خارج از کشور استفاده می‌کنند، نقض آشکار استانداردهای بین‌المللی و تعهدات بین‌المللی در زمینه حقوق بشر است.

محور دوم به افزایش مجدد اعدام‌های قریب‌الوقوع به واسطه جرائم مربوط به مواد مخدر در عربستان اشاره می‌کند. به گفته سازمان عفو بین‌الملل عربستان اجرای اعدام‌ها برای جرائم مرتبط با مواد مخدر را پس از مهلت قانونی دو ساله از سر گرفته است. بر اساس این گزارش، از ۱۰ نوامبر ۲۰۲۲، عربستان ۲۰ نفر را که به اتهامات مرتبط با مواد مخدر محکوم شده بودند، اعدام کرده است که ۶۰ درصد آنها از اتباع خارجی بوده‌اند و بیم آن می‌رود که ده‌ها زندانی دیگر نیز به همین سرنوشت دچار شوند. در راستای این موضوع تعدادی از کارشناسان سازمان ملل نیز با صدور بیانیه‌ای، از اقدام عربستان برای از سرگیری

اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر ابراز نگرانی کرده و از دولت عربستان درخواست کرده‌اند با هدف لغو کامل مجازات اعدام، یک تعلیق رسمی برای همه اعدام‌ها ایجاد کند.

در محور سوم نیز به بیانیه صادر شده توسط کمیسیاریای عالی حقوق بشر در خصوص نادیده گرفتن تعهدات بین‌المللی توسط عربستان به واسطه ازسرگیری اعدام‌ها اشاره شده است. به اعتقاد کمیسر عالی اعمال مجازات اعدام برای جرائم مواد مخدر ناقض هنجارها و استانداردهای بین‌المللی است. در این بیانیه از دولت عربستان خواسته شد تعلیق رسمی اعدام برای جرائم مرتبط با مواد مخدر را اتخاذ کند، احکام اعدام را تخفیف دهد و حق محاکمه عادلانه را برای همه متهمان، از جمله متهمان این جرائم، در راستای تعهدات بین‌المللی خود تضمین کند. این بیانیه حاکی از آن است که عربستان سعودی در اوایل ماه نوامبر ۲۰۲۲، تقریباً به صورت روزانه اعدام انجام داده و از ۱۰ نوامبر، ۲۱ مرد متهم به جرائم مرتبط با مواد مخدر را اعدام کرده است.

در محور چهارم به درخواست چندین سازمان جامعه مدنی برای آزادی مدافع حقوق بشر عربستانی اشاره شده است. این سازمان‌ها از کمیسیون حقوق بشر عربستان و برخی سفارت‌خانه‌های دولت‌های مقیم در عربستان، در خصوص آزادی بی‌قید و شرط دکتر محمد القحطانی را درخواست کرده‌اند. طبق این گزارش، پس از آن‌که وی، از ۲۴ اکتبر ۲۰۲۲ ناپدید شده، این سازمان‌های جامعه مدنی در نامه‌ای نگرانی شدید خود را برای سلامتی مدافع حقوق بشر بازداشت شده ابراز کرده و خواستار افشای محل اختفا و آزادی فوری و بدون قید و شرط او شده‌اند. وی به اتهام فعالیت صلح‌آمیز خود در زمینه حقوق بشر از جمله «شکستن بیعت با حاکم» و «به زیر سؤال بردن اصالت مقامات» در حال گذراندن حکم ۱۰ ساله زندان بوده است. گفتنی است خودسرانه بودن بازداشت دکتر القحطانی در ۴ سپتامبر ۲۰۱۵، توسط گروه کاری سازمان ملل در مورد بازداشت خودسرانه به رسمیت شناخته شده و آن‌ها خواستار آزادی وی شده بودند.

محور پنجم به وضعیت کارگران مهاجر در عربستان و به‌ویژه بازگرداندن اجباری مهاجران اتیوپیایی به کشورشان اشاره کرده است. سازمان عفو بین‌الملل در گزارشی اعلام کرده مقامات سعودی صدها هزار مهاجر اتیوپیایی را پس از بازداشت خودسرانه و نامحدود در شرایط غیرانسانی و ظالمانه تنها به دلیل نداشتن مدارک معتبر اقامتی، به زور باز می‌گردانند. گفتنی است این موضوع با سیستم سوءاستفاده‌کننده کفاله عربستان تشدید شده است. این سازمان از مقامات سعودی درخواست کرده در موارد شکنجه و همچنین حداقل

ده مورد مرگ اتفاق افتاده در بازداشت بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ تحقیق کنند. اکنون بیش از ۳۰۰۰۰ تبعه اتیوپی در شرایط غیرانسانی بازداشت شده‌اند و در خطر بازگرداندن اجباری قرار دارند.

در بخش موارد نقض حقوق بشر در بحرین به ۴ محور موضوعی اشاره شده است که محور نخست آن به موضوع بررسی وضعیت حقوق بشر بحرین در پنجمین نشست کمیته رفع تبعیض نژادی در خصوص این کشور اشاره کرده است. درحالی که کمیته در گزارش تازه منتشر شده خود به تعداد اندکی از تحولات مثبت در کشور بحرین اشاره کرده، اما بیشتر وقت خود را صرف نقد سوابق حقوق بشر در این کشور از نظر تبعیض عملی و قانونی از جمله در مورد موضوعات فضای جامعه مدنی، مدافعان حقوق بشر، قاچاق انسان و کارگران مهاجر، قوانین تابعیت و حقوق جوامع بهارنا و عجم کرده است. بر اساس این گزارش، از زمان ملحق شدن بحرین به کنوانسیون رفع همه اشکال تبعیض نژادی در سال ۱۹۹۰، تاکنون این کشور توسط کمیته مسئول اجرای آن، ۵ بار مورد بررسی قرار گرفته است و هر بار تأکید می‌کند که این پادشاهی راه درازی در پیش دارد تا بتواند ادعا کند که کنوانسیون را اجرا کرده و از تعهدات بین‌المللی حقوق بشر خود پیروی می‌کند.

محور دوم به درخواست برخی سازمان‌های حقوق بشری از بحرین برای تعلیق مجازات اعدام اشاره می‌کند. طبق گزارش، این سازمان‌ها از دولت بحرین خواسته‌اند تا به قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل برای تعلیق جهانی مجازات اعدام رأی موافق دهد. این نهمین قطعنامه مجمع عمومی خواهد بود که از کشورهای عضو سازمان ملل می‌خواهد تا با هدف لغو این مجازات، تعلیق اعدام را ایجاد کنند. طبق گزارش حداقل ۲۷ نفر در بحرین در انتظار اعدام و تقریباً همه آنها در معرض خطر اعدام قریب‌الوقوع قرار دارند و اجرای حکم تنها در انتظار تأیید حمد بن عیسی آل خلیفه می‌باشد.

محور سوم به قطعنامه پارلمان اتحادیه اروپا در خصوص آزادی فوری و بدون قید و شرط شهروند دانمارکی - بحرینی، عبدالهادی الخواجه، زندانیان عقیدتی و محکومان به اعدام و همچنین پایان دادن به استفاده از مجازات اعدام در بحرین اشاره کرده است. این قطعنامه با رأی موافق، ۶ رأی مخالف و ۳۸ رأی ممتنع به تصویب رسید.

محور چهارم این گزارش به بررسی نقض حقوق اساسی عبدالهادی الخواجه در زندان بحرین اشاره کرده و اتهامات جدید علیه این مدافع برجسته حقوق بشر و شهروند دوگانه بحرینی-دانمارکی را به شدت محکوم کرده است. طبق گزارش، وی به دلیل شکنجه‌های شدیدی که در بازجویی‌های افسران امنیتی متحمل شده دچار برخی مشکلات و بیماری‌های جسمی شده است که در پاسخ به این رفتار، الخواجه چندین بار دست به اعتراض و اعتصاب غذا زده است. این اتهامات به وضوح نشان می‌دهد که چگونه مقامات زندان تلاش می‌کنند تا همه نارضایتی‌ها را در برابر سرکوب سیستماتیک بحرینی‌های طرفدار دموکراسی ساکت کنند.

در بخش **موارد نقض حقوق بشر در امارات متحده عربی** به ۴ محور موضوعی اشاره شده است که **محور نخست** آن به درخواست آزادی زندانیان عقیدتی امارات به مناسبت روز جهانی حقوق بشر اشاره و نکاتی از موارد نقض‌های صورت گرفته در امارات را به اختصار بیان کرده است. همچنین در این مناسبت مهم تأکید شده حقوق اولیه بشر به‌طور معمول توسط مقامات امارات مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد. گفتنی است ده‌ها مدافع و فعال حقوق بشر دائماً هدف هر نوع مخالفت یا انتقاد قرار می‌گیرند و مجازات‌های سختی برای آنها اعمال می‌شود.

در **محور دوم** به اعطای شهروندی افتخاری لیون فرانسه به احمد منصور، فعال و مدافع حقوق بشر اماراتی به مناسبت روز جهانی حقوق بشر اشاره شده است. احمد منصور در ۲۰ مارس ۲۰۱۷ دستگیر و در ماه مه ۲۰۱۸ پس از محکومیت غیرمنصفانه به جرم «توهین به جایگاه و حیثیت امارات متحده عربی و رهبران آن» و در انتقام از فعالیت‌های حقوق بشری صلح‌آمیز خود مانند پست‌های شبکه‌های اجتماعی به ۱۰ سال زندان محکوم شد. به گفته دوست و همکار وی مهم است که در شهر لیون، مقر اینترپل و جایی که سرلشکر احمد ناصر الرئسی، عامل مشارکت در شکنجه احمد منصور، رئیس آن است، شهروندی افتخاری دریافت می‌کند.

محور سوم به خطای امارات متحده در خصوص استرداد شهروند مصری-آمریکایی به واسطه استفاده از حق آزادی بیان و عواقب این امر اشاره کرده است. به گفته عفو بین‌الملل دولت امارات نباید شریف عثمان، مخالف فعال و وبلاگ‌نویس را به اجبار به مصر بازگرداند. وی خواستار تظاهرات مسالمت‌آمیز در جریان کنفرانس آب و هوایی سازمان

ملل شده بود. این رویداد می‌تواند وی را در معرض خطر واقعی شکنجه و سایر موارد نقض حقوق بشر از جمله بازداشت خودسرانه، ناپدید شدن اجباری و محاکمه ناعادلانه قرار دهد. عفو تأکید کرده این استرداد برای برگزاری دور بعدی کنفرانس آب و هوایی سازمان ملل و برای میزبانی امارات وجهه خوبی نخواهد داشت.

محور چهارم به تجمع اعتراضی در امارات متحده عربی برای آزادی زندانیان لبنانی اشاره کرده است. بر اساس گزارش، اعضای خانواده هشت مرد لبنانی که پس از محاکمه‌های ناعادلانه در امارات بازداشت شده‌اند، در تظاهرات اعتراضی خواستار آزادی فوری آنها شده‌اند. اعضای خانواده این زندانیان به «دیده‌بان حقوق بشر» گفته‌اند، این افراد با اتهامات «تروریسم» روبرو هستند، در سلول انفرادی به سر می‌برند و از دسترسی به وکیل حقوقی و ملاقات با خانواده خود نیز محروم هستند. بنا به گفته «عفو بین‌الملل»، دادرسی علیه آنها با استانداردهای بین‌المللی محاکمه عادلانه مطابقت نداشته است.

در بخش **موارد نقض حقوق بشر ائتلاف به رهبری عربستان** به ۳ محور موضوعی اشاره شده است. **محور نخست** آن آمار کودکان کشته و زخمی شده یمنی در فاصله بین پایان آتش‌بس تا پایان نوامبر ۲۰۲۲، را بیان کرده است. بر اساس گزارش یونسف، از زمان تشدید درگیری در سال ۲۰۱۵، بیش از ۱۱۰۰۰ کودک در یمن کشته یا معلول شده‌اند-به طور متوسط چهار کودک در روز- البته این تنها مربوط به حوادث تأیید شده توسط سازمان ملل است و تلفات واقعی این درگیری احتمالاً بسیار بیشتر است. طبق این گزارش، درحالی‌که آتش‌بس با میانجیگری سازمان ملل منجر به کاهش قابل توجه در شدت درگیری شد، اما با وجود این ۶۲ کودک دیگر بین پایان آتش‌بس تا پایان نوامبر کشته یا زخمی شده‌اند.

در **محور دوم** به محتوای جلسه شورای اتحادیه اروپا در خصوص وضعیت یمن نگاهی گذرا شده است. این شورا در تاریخ ۱۲ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به نگرانی این اتحادیه در مورد وضعیت فاجعه‌بار انسانی در یمن اشاره کرده است. در این گزارش، اتحادیه اروپا با اشاره به وضعیت یمن، بر تعهد اصولی خود به وحدت، قبول حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی یمن تأکید کرده و حمایت کامل خود از تلاش‌های صلح‌آمیز سازمان ملل و

نماینده ویژه آن سازمان در تلاش‌های میانجی‌گری خود را یادآوری کرده است. شورا همچنین بر اهمیت بازگرداندن و تمدید بیشتر آتش‌بس نیز تأکید کرده است.

و در سومین و آخرین محور این گزارش بر ضرورت نظارت و تحقیقات پیرامون سوءاستفاده از مهاجران توسط طرفین جنگ یمن از دید سازمان دیده‌بان حقوق بشر تأکید شده است. بر اساس این گزارش، در تعاملات اخیر چند گزارشگر سازمان ملل با دولت عربستان سعودی و انصارالله، یک سری اتهامات جدی در مورد نقض حقوق مهاجران و پناهجویان از جمله قتل، شکنجه، بازداشت خودسرانه و سوءاستفاده جنسی مطرح شده است. این سازمان عنوان کرده که متأسفانه، هر دو طرف درگیری چند ساله یمن، گزارش‌های موجود را نادیده گرفته‌اند. این کارشناسان گزارش‌هایی را درباره کشته شدن حدود ۴۳۰ مهاجر و مجروح شدن ۶۵۰ نفر دیگر در گلوله‌باران و تیراندازی فرامرزی بین ژانویه تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۲ توسط نیروهای امنیتی سعودی ارائه کرده‌اند.

در ادامه می‌توان متن گزارش‌های مذکور را ملاحظه نمود:

الف) موارد نقض حقوق بشر در عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی

*عربستان سعودی

۱- افزایش استفاده از قانون ضد تروریسم برای سرکوب آزادی عقیده و بیان در عربستان سعودی

موسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در بحرین در تاریخ ۱۴ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به افزایش به‌کارگیری قانون ضد تروریسم توسط دولت عربستان سعودی در راستای سرکوب آزادی عقیده و بیان اشاره کرده است.

بر اساس این گزارش، سال ۲۰۲۲ شاهد تعداد زیادی از کمپین‌های دستگیری سرکوبگرانه در عربستان سعودی بوده است که اتهامات مربوط به آزادی عقیده و بیان شهروندان و فعالان را هدف خود قرار داده است. پس از سفر جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده به عربستان سعودی در ژوئیه ۲۰۲۲، نقض آزادی بیان و عقیده افزایش یافته است. گفتنی است بایدن در جریان مبارزات انتخاباتی خود وعده داده بود عربستان سعودی را به خاطر نقض حقوق بشر خود پاسخگو کند.

گزارش بیان می‌کند، بیش از ده‌ها سازمان حقوق بشر از رئیس‌جمهور آمریکا درخواست کرده‌اند قبل از دیدار با محمدبن‌سلمان، ولیعهد سعودی، شروط سخت‌گیرانه‌ای از جمله آزادی فوری زندانیان سیاسی، لغو ممنوعیت‌های مسافرتی خودسرانه مدافعان حقوق بشر و پایان دادن به اعمال نظارت غیرقانونی را تعیین کند. در نهایت بایدن تصمیم گرفت وعده انتخاباتی خود را نادیده بگیرد و بدون درخواست هیچ‌یک از شرط‌های مقرر شده، با ولیعهد دیدار کرد.

بر اساس گزارش سالانه خانه آزادی، به دنبال سفر بایدن، مقامات سعودی استفاده از قوانین ضد تروریسم و جرائم سایبری را به‌عنوان سلاخی برای هدف قرار دادن، ارباب و انتقام گرفتن از مدافعان حقوق بشر و خاموش کردن صدای مخالفان خود به صورت گسترده‌ای افزایش دادند. بر اساس این گزارش، عربستان سعودی در سال ۲۰۲۲، در پایین‌ترین سطوح در شاخص آزادی‌ها قرار دارد و همان نسبت ثبت شده در سال ۲۰۲۱ را حفظ کرده است که این نسبت برابر با ۱۰۰/۷ می‌باشد و به حقوق سیاسی (۴۰/۱) و آزادی‌های مدنی (۶۰/۶) تقسیم شده است.

طبق این گزارش، بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ تعدادی از فعالان زن و مرد که برخی از آنها از ملیت‌های دیگر هستند، صرفاً به دلیل بیان نظرات خود در توییتر، کامنت‌های منتشر یا بازنشر شده به زندان، جریمه نقدی و ممنوعیت سفر محکوم و بازداشت شده‌اند. مقامات سعودی از طریق دستگیری، بازداشت خودسرانه و ناپدید شدن اجباری به این رویدادها واکنش نشان می‌دهند. گزارش تأکید کرده مقامات سعودی این فعالان را بدون در نظر گرفتن حداقل استانداردهای لازم برای محاکمه عادلانه، محکوم می‌کنند و از اتهاماتی مانند اخلال در نظم عمومی، تضعیف امنیت و ثبات جامعه و مواردی که به پادشاهی سرکوب افکار و گفتار را می‌دهد، استفاده کرده‌اند.

در این گزارش به ذکر مواردی از دستگیری فعالان در سال ۲۰۲۲، از جمله سلما شهاب^۱، نورا بنت سعید القحطانی^۲، سعد ابراهیم المدحی^۳، مهدیه مرزوقی^۴؛ در عربستان سعودی اشاره شده است.

^۱Salma Chehab

^۲Noura bint Saeed Al Qahtani

^۳Saad Ibrahim Al Madhi

^۴Mahdia Marzouki

در پایان، این موسسه به بیان نتایج و ارائه برخی پیشنهادات پرداخته و معتقد است، به‌کارگیری این کمپین سرکوب‌گر مقامات سعودی علیه همه کسانی که از حق آزادی عقیده و بیان چه در قلمرو خود و چه در خارج از کشور استفاده می‌کنند، نقض آشکار استانداردهای بین‌المللی و تعهدات بین‌المللی در زمینه حقوق بشر است. سیستم دادرسی کیفری عربستان برای سرکوب از قوانین سرکوب‌گرانه ضد تروریسم و جرائم اطلاعاتی استفاده می‌کند که آزادی بیان و تجمع مسالمت‌آمیز را جرم‌انگاری کرده است.

طبق گزارش، قوانین داخلی عربستان سعودی جنبه‌هایی از آزادی بیان همراه با اعمال محدودیت‌های سخت و از پیش تعیین شده را شامل می‌شود. این امر موجب ابهام در پیگرد قانونی افراد می‌شود. علاوه بر این، بر اساس ماده ۳۹ قانون اساسی این کشور هرگونه بیانی نباید «بر دولت تأثیر بگذارد». بنابراین، هرگونه اظهار نظر علیه دولت را می‌توان نقض این ماده دانست و قابل پیگرد قانونی قرار داد. مقامات سعودی همچنین از اقداماتی مانند قرار دادن افراد در سلول انفرادی به‌عنوان نوعی انتقام از زندانیان استفاده می‌کنند. از این رو این اقدامات نقض قوانین نلسون ماندلا است که تعهدات انسانی را در قبال زندانیان تعیین می‌کند.

مواد هجده و نوزدهم اعلامیه جهانی حقوق بشر به صراحت بیان می‌کند هر کس دارای آزادی بیان و عقیده است و می‌تواند بدون ترس از هیچ عواقبی آن را ابراز کند. با این حال، موارد فوق نشان می‌دهد که عربستان سعودی طبق این مواد از حقوق جهانی بشر تعدی کرده است.

موسسه آمریکایی‌ها برای حقوق بشر در بحرین اعلام کرده که از استفاده بیش‌از‌حد عربستان از قوانین ضد تروریسم برای جرم‌انگاری و محدود کردن غیرقابل‌توجیه حق آزادی بیان بسیار نگران کننده است. این مرکز از جامعه بین‌الملل، به‌ویژه کشورهایمانند ایالات متحده آمریکا و بریتانیا درخواست کرد تا از نفوذ خود بر عربستان سعودی استفاده کرده و از آن بخواهند:

- به سرکوب فعالان و مدافعان حقوق بشر پایان دهد.
- مقررات ضد تروریسم و جرائم اطلاعاتی، که مخالفت را جرم‌انگاری می‌کند، لغو یا اصلاح شود و قوانین جدیدی که کاملاً با قوانین و استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر سازگار باشد، وضع شود.

- فعالان و شهروندان بازداشت شده را فوراً و بدون قید و شرط آزاد کند.

۲- افزایش مجدد اعدام‌های قریب‌الوقوع به واسطه جرائم مربوط به مواد مخدر در عربستان سعودی

سازمان عفو بین‌الملل در تاریخ اول دسامبر ۲۰۲۲، به اعدام قریب‌الوقوع یک مرد اردنی در ارتباط با جرائم مربوط به مواد مخدر در عربستان سعودی اشاره کرده است. عفو بین‌الملل در گزارشی اعلام کرد حسین ابوالخیر، با تابعیت اردنی که از سال ۲۰۱۵ به دلیل قاچاق مواد مخدر، در انتظار اجرای حکم است، در مواجهه با خطر قریب‌الوقوع اعدام قرار دارد؛ زیرا عربستان سعودی اجرای اعدام‌ها برای جرائم مرتبط با مواد مخدر را پس از مهلت قانونی دو ساله از سر گرفته است. بر اساس گزارش عفو، از ۱۰ نوامبر ۲۰۲۲، عربستان سعودی ۲۰ نفر را که به اتهامات مرتبط با مواد مخدر محکوم شده بودند، اعدام کرده است که ۶۰ درصد آنها از اتباع خارجی بوده‌اند و بیم آن می‌رود که ده‌ها زندانی دیگر نیز به همین سرنوشت دچار شوند.

گفتنی است حسین ابوالخیر در ۱۸ مه ۲۰۱۴ توسط مأموران گمرک هنگام عبور از اردن به عربستان سعودی به اتهام قاچاق قرص آمفتامین دستگیر شد. او به مدت ۱۲ روز در مکانی نامعلوم و بدون ارتباط کلامی بازداشت شد و تنها دو هفته پس از دستگیری توانست با خانواده‌اش تماس بگیرد. وی گفته است پس از شکنجه‌ها و ضرب و شتم شدید از او اعتراف گرفته‌اند. وی بعداً این اعتراف را در دادگاه جنایی تبوک پس گرفت و درخواست گزارش پزشکی کرد، اما می‌گوید ادعای شکنجه‌اش مورد بررسی قرار نگرفته است. او در طول دوران بازداشت و پیش از محاکمه و مراحل دادگاه، به وکیل حقوقی و مشاوره‌های قانونی دسترسی نداشته است.

عفو عنوان کرده، در ژوئن ۲۰۲۱، پس از اعلام این‌که حکم اعدام ابوالخیر به حالت تعلیق درآمده و بسیاری از بازداشت‌شدگان به دلیل جرائم مواد مخدر مورد عفو قرار گرفته‌اند، این تردید وجود داشت که آیا دستور صادر شده شامل محکومان به اعدام نیز می‌شود یا خیر. باین‌حال، از آن زمان تاکنون، مقامات هیچ سخنی درباره وضعیت پرونده ابوالخیر نگفته‌اند. از آنجایی که عربستان بار

^۱<https://www.adhrb.org/2022/12/saudi-arabia-expression/>

^۲Tabuk Criminal Court

دیگر استفاده از اعدام را برای جرائم مرتبط با مواد مخدر افزایش داده است، خانواده وی با علم به این که او ممکن است اعدام شود، در عذاب و نگرانی زندگی می‌کنند.

گروه کاری سازمان ملل در مورد بازداشت خودسرانه، ضمن آن که به عربستان سعودی توصیه کرده «حکم اعدام او را لغو کند» و «فوری و بدون قید و شرط او را آزاد کند»، نتیجه گرفته که حسین ابوالخیر به طور خودسرانه بازداشت شده و محرومیت او از آزادی «بدون مبنای قانونی» است.

عفو بین‌الملل در پایان گزارش خود به اقدام کارشناسان سازمان ملل^۷ در تاریخ اول دسامبر ۲۰۲۲ مبنی بر انتشار بیانیه و ابراز نگرانی از اعدام قریب‌الوقوع حسین ابوالخیر^۸ اشاره و بیان کرده آن‌ها از دولت عربستان سعودی درخواست کرده‌اند با هدف لغو کامل مجازات اعدام، یک تعلیق رسمی برای همه اعدام‌ها ایجاد کند؟

۳- از سرگیری اعدام‌ها در عربستان و نادیده گرفتن تعهدات بین‌المللی

سازمان اروپایی-سعودی برای حقوق بشر در تاریخ ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به از سرگیری اعدام‌ها در عربستان سعودی و بیانیه کمیساریای عالی حقوق بشر در این رابطه اشاره کرده است.

به گفته ولکر ترک،^۹ کمیساریای عالی حقوق بشر، از سرگیری اعدام‌های عربستان سعودی برای جرائم مواد مخدر پس از دو سال تعلیق، بسیار تأسف بار است. در بیانیه رسانه‌ای که توسط سخنگوی وی^{۱۰} ارائه شد، بر این موضوع تأکید شده که اعمال مجازات اعدام برای جرائم مواد مخدر ناقض هنجارها و استانداردهای بین‌المللی است.

در این بیانیه از دولت عربستان خواسته شد تعلیق رسمی اعدام برای جرائم مرتبط با مواد مخدر را اتخاذ کند، احکام اعدام را تخفیف دهد و حق محاکمه عادلانه را برای همه متهمان، از جمله متهمان این جرائم، در راستای تعهدات بین‌المللی خود تضمین کند.

این بیانیه حاکی از آن است که عربستان سعودی در اوایل ماه نوامبر، تقریباً به صورت روزانه اعدام انجام داده و بدین ترتیب به تعلیق غیررسمی مجازات اعدام به مدت ۲۱ ماه

^۷ گزارشگر ویژه اعدام‌های فرا قضایی؛ گزارشگر ویژه حق سلامت؛ گزارشگر ویژه حقوق مهاجران؛ گروه کاری ناپدیدشدگی اجباری؛ گروه کاری بازداشت خودسرانه؛ کارشناس مستقل برخورداری افراد مسن.

^۸<https://bit.ly/3BINcND>

^۹<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/12/saudi-arabia-jordanian-man-at-imminent-risk-of-execution-amid-spike-in-beheadings-for-drug-related-offences/>

^{۱۰}Volker Türk

^{۱۱}Liz Throssell

پایان داده است. سخنگوی کمیسیون توضیح داد که از ۱۰ نوامبر ۲۰۲۲، عربستان سعودی ۲۱ مرد متهم به جرائم مرتبط با مواد مخدر را اعدام کرده است. اعدام شدگان ۴ سوری، ۳ پاکستانی، ۳ اردنی و ۷ سعودی بوده‌اند.

کمیسیون افزود: با در نظر گرفتن این موضوع که احکام اعدام تا پس از اجرای آنها قابل تأیید نیست، از تعداد افراد محکوم به اعدام هم اطلاعی در دست نمی‌باشد. با این حال، بر اساس برخی گزارش‌ها، حسین ابوالخیر، تبعه اردنی، ممکن است در معرض خطر قریب‌الوقوع اعدام باشد. این بیانیه حاکی از آن است که پرونده وی قبلاً توسط کارگروه بازداشت خودسرانه مورد بررسی قرار گرفته و مشخص شده بازداشت وی خودسرانه و فاقد مبنای قانونی بوده و نگرانی‌های جدی در مورد حق وی برای دادرسی عادلانه وجود دارد.

در این بیانیه از عربستان سعودی خواسته شده اعدام قریب‌الوقوع ابوالخیر را متوقف کند؛ نظر کارگروه لغو مجازات اعدام علیه وی اجرا شود؛ وی فوراً و بدون قید و شرط آزاد و از دریافت خدمات پزشکی و غرامت اطمینان حاصل کند.

گفتنی است سازمان اروپایی-سعودی حقوق بشر همچنین خاطرنشان می‌کند عربستان سعودی نسبت به سال ۲۰۲۱، احکام اعدام را دو برابر کرده و تا ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲، ۱۴۴ حکم اجرا شده است. با وجود عدم شفافیت، سازمان مذکور، ۵۴ مورد را ثبت کرد که در آن متهمان از جمله حداقل ۸ کودک با مجازات اعدام روبرو شده‌اند.^{۱۲}

۴- درخواست ۱۴ سازمان جامعه مدنی برای آزادی مدافع حقوق بشر عربستانی

مرکز حقوق بشر القسط در تاریخ ۲۵ نوامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به درخواست چند سازمان جامعه مدنی از کمیسیون حقوق بشر عربستان و برخی سفارت‌های سعودی در خصوص آزادی بی‌قید و شرط دکتر محمد القحطانی اشاره کرده است.

طبق این گزارش، دکتر محمد القحطانی، از ۲۴ اکتبر ۲۰۲۲ در معرض ناپدید شدن اجباری قرار گرفته و از این رو سازمان‌های جامعه مدنی در نامه‌ای نگرانی شدید خود را برای سلامتی مدافع حقوق بشر بازداشت شده ابراز کرده و خواستار افشای محل اختفا و آزادی فوری و بدون قید و شرط او شده‌اند.

گزارش بیان می‌کند دکتر محمد القحطانی، مدافع برجسته حقوق بشر و دانشگاهی از سال ۲۰۱۳ به طور خودسرانه بازداشت شده و از ۲۴ اکتبر ۲۰۲۲، هرگونه تماس وی با خانواده‌اش قطع شده است. مقامات عربستان سعودی از ۲۴ اکتبر ۲۰۲۲ از ارائه هرگونه اطلاعات در مورد دکتر القحطانی خودداری کرده‌اند. بنابراین و بر اساس شواهد او را در معرض ناپدید شدن اجباری قرار داده‌اند. محکومیت کامل وی در ۲۲ نوامبر ۲۰۲۲ تمام می‌شود.

طبق گزارش، در پرس‌وجوی خانواده وی از محل نگهداری او در ۳۰ اکتبر، گفته شد که وی به زندان دیگری منتقل شده و از افشای مکان فعلی دکتر القحطانی خودداری شده است. به ظن خانواده، مقامات وی را به خاطر اعتراض به شرایط و تجاوزات مکرر به زندانیانی که از مشکلات روانی رنج می‌برند، از تماس با خانواده خود محروم کرده‌اند.

دکتر القحطانی، یکی از بنیانگذاران انجمن منحل شده حقوق مدنی و سیاسی عربستان سعودی و استاد موسسه مطالعات دیپلماتیک، به اتهام فعالیت صلح‌آمیز خود در زمینه حقوق بشر از جمله «شکستن بیعت با حاکم» و «به زیر سؤال بردن اصالت مقامات» در حال گذراندن حکم ۱۰ ساله زندان بوده است. گفتنی است خودسرانه بودن بازداشت دکتر القحطانی در ۴ سپتامبر ۲۰۱۵، توسط گروه کاری سازمان ملل در مورد بازداشت خودسرانه به رسمیت شناخته و این گروه کاری خواستار آزادی وی شد.

گزارش در پایان به این موضوع اشاره می‌کند که در یک روند جدید نگران‌کننده، مقامات به بازداشت برخی از زندانیان عقیدتی پس از پایان دوره محکومیت خود ادامه داده‌اند یا عملاً مجدداً آن‌ها را محاکمه کرده و مجازات برخی از زندانیان را که در حال گذراندن دوران حبس بوده را افزایش داده‌اند.

این سازمان‌ها از کمیساریای عالی و سفارت‌خانه‌های دولت‌های مقیم در عربستان درخواست کردند از مقامات سعودی بخواهند فوری محل اختفای دکتر محمد القحطانی را افشا و سریع و بدون قید و شرط آزاد کنند.^{۱۳}

۵- وضعیت کارگران مهاجر در عربستان و بازگرداندن اجباری آنان

سازمان عفو بین‌الملل در تاریخ ۱۶ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به وضعیت مهاجران در عربستان سعودی و به‌ویژه بازگرداندن اجباری مهاجران اتیوپی به کشورشان اشاره کرده است.

^{۱۳}<https://www.alqst.org/en/post/joint-ngo-letter-calling-on-the-saudi-authorities-to-disclose-the-whereabouts-of-mohammed-al-qahtani>

سازمان عفو بین‌الملل اعلام کرد مقامات سعودی صدها هزار مهاجر اتیوپیایی را پس از بازداشت خودسرانه و نامحدود در شرایط غیرانسانی و ظالمانه تنها به دلیل نداشتن مدارک معتبر اقامتی، به زور باز می‌گردانند، گفتنی است این موضوع با سیستم سوءاستفاده‌کننده کفاله عربستان تشدید شده است. این سازمان از مقامات سعودی درخواست کرده در موارد شکنجه و همچنین حداقل ده مورد مرگ در بازداشت بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ تحقیق کنند.

گزارش جدید عفو با عنوان «انگار ما انسان نیستیم: بازگشت اجباری، شرایط اسفبار بازداشت مهاجران اتیوپیایی در عربستان سعودی»^{۱۴} جزئیات وضعیت مردان، زنان و کودکان اتیوپیایی را که به طور خودسرانه در بازداشتگاه‌های شلوغ^{۱۵} نگهداری می‌شوند، در شرایط وخیم و توهین‌آمیز قرار گرفته و بین ژوئن ۲۰۲۱ تا مه ۲۰۲۲ به اجبار به اتیوپی بازگردانده شده‌اند، را نشان می‌دهد.

به گفته عفو بین‌الملل از سال ۲۰۱۷، عربستان سعودی به طور خودسرانه صدها هزار مهاجر اتیوپیایی را در شرایطی توهین‌آمیز و غیرانسانی بازداشت و به زور بازگردانده است که در نتیجه بسیاری از آنها با مشکلات جسمی و روحی وخیمی روبه‌رو شده‌اند. اکنون بیش از ۳۰۰۰۰ تبعه اتیوپی در همین شرایط بازداشت شده‌اند و در خطر سرنوشت مشابهی قرار دارند. مدیر منطقه‌ای عفو بین‌الملل در خاورمیانه و شمال آفریقا^{۱۶} گفته است: تنها به دلیل این‌که یک شخص اسناد قانونی ندارد، نباید از حقوق بشر محروم شود.

به گفته گزارش، عربستان سعودی به‌عنوان بخشی از جاه‌طلبی‌های خود برای جذب کسب‌وکارها و سرمایه‌گذاران خارجی، به شدت برای تغییر وجهه خود سرمایه‌گذاری می‌کند، اما در زیر این نقاب براق و زیبا داستانی از سوءاستفاده وحشتناک علیه مهاجرانی وجود دارد که به دیده‌شدن این چشم‌انداز زیبا کمک می‌کنند.

بر اساس گزارش عفو، حدود ۱۰ میلیون کارگر مهاجر در عربستان سعودی حضور دارند. این سازمان حقوق بشری به دلیل برنامه‌هایی که در مارس ۲۰۲۲ توسط مقامات اتیوپی و سعودی برای بازگرداندن حداقل یکصد هزار مرد، زن و کودک اتیوپیایی تا پایان سال ۲۰۲۲ به اتیوپی اعلام شد، تصمیم گرفت بر وضعیت مهاجران غیرقانونی اتیوپیایی در عربستان سعودی تمرکز کند. بین ماه مه تا ژوئن ۲۰۲۲، عفو بین‌الملل با ۱۱ مهاجر

^{۱۴}“It’s like we are not human”: Forced returns, abhorrent detention conditions of Ethiopian migrants in Saudi Arabia,

^{۱۵}Al-Kharj and Al-Shumaisi detention

^{۱۶}Heba Morayef

اتیوپیایی که قبل از بازگرداندن اجباری در عربستان سعودی بازداشت شده‌اند، و همچنین با یکی از اعضای خانواده یک زندانی سابق، کارکنان سازمان‌های بشردوستانه و روزنامه‌نگارانی که از وضعیت داخل مراکز مهاجرت اطلاع داشتند صحبت کرده است. عفو بین‌الملل موقعیت وخیم بازداشتگاه‌های الخرج و الشمیسی را از طریق راستی‌آزمایی ماهواره‌ای و ویدیوهای تأیید شده از داخل هر دو مرکز تأیید کرده است.

بازگشت اجباری

گزارش عنوان می‌کند از سال ۲۰۱۷، عربستان سعودی دستگیری و بازگشت اجباری مهاجران اتیوپیایی را به‌عنوان بخشی از روند سرکوب کارگران مهاجر غیرقانونی تحت سیستم کفاله خود در این کشور افزایش داده است. کارگران مهاجر غیرقانونی اغلب برنامه‌ای برای زمان‌بندی و تنظیم اقامت خود ندارند. حتی آنانی که کار با کارفرمای متخلف خود را ترک می‌کنند در معرض خطر از دست دادن اقامت قانونی قرار دارند.

در مارس ۲۰۲۲، مقامات اتیوپی اعلام کردند که در بازگرداندن بیش از یکصد هزار نفر از اتباع خود که در عربستان سعودی بازداشت شده‌اند تا پایان سال ۲۰۲۲ همکاری خواهند کرد. امروز حداقل ۳۰۰۰۰ مهاجر اتیوپیایی تنها به دلیل نداشتن اقامت قانونی در عربستان بازداشت و همچنان در بازداشتگاه‌های شلوغ رنج می‌برند. بسیاری از مهاجران در مواجهه با بازداشت خودسرانه، نامحدود و تحت شرایط توهین‌آمیز، بدون این‌که به بازداشت خود اعتراض کنند، چاره‌ای جز بازگشت به اتیوپی ندارند. طبق ارزیابی عفو بین‌الملل، وجود محیط اجباری برای مهاجران، تصمیم‌گیری داوطلبانه در راستای اصل رضایت آزادانه و آگاهانه را غیرممکن می‌کند و بازگشت آنها به اتیوپی معادل بازگشت اجباری می‌باشد.

Organization for Defending Victims
of Violence

شرایط غیرانسانی

گزارش می‌افزاید رفتار مقامات سعودی با قوانین نلسون ماندلا مبنی بر رفتار با زندانیان «با احترام به کرامت و ارزش ذاتی آنها به‌عنوان انسان» مغایرت دارد و آن‌ها این اصل اساسی را نقض کرده‌اند.

در مصاحبه عفو بین‌الملل با برخی زندانیان سابق، آنان ازدحام بیش‌ازحد و شرایط غیربهداشتی در بازداشتگاه الخرج در ریاض و بازداشتگاه الشمیسی در نزدیکی شهر جدّه، را «غیرانسانی» توصیف کرده‌اند. آنها از شکنجه و ضرب و شتم گفتند و این‌که دسترسی به

حداقل امکانات مانند آب و غذا، مراقبت‌های پزشکی به‌ویژه برای کودکان و زنان باردار و بیمار وجود ندارد. همچنین عفو بین‌الملل دریافت که کودکان زیر سن قانونی بدون همراه و زنان باردار نیز در میان کسانی که به زور بازگردانده شدند، بوده‌اند. به گفته زندانیان ازدحام شدید اتاق‌ها، ناکافی بودن سهمیه غذای و آب و همچنین سیستم تهویه نامناسب از مشکلات آنان در بازداشت بوده است.

مراقبت‌های بهداشتی ناکافی، مرگ و بیماری

به گفته زندانیان در مصاحبه با عفو بین‌الملل، شیوع بیماری‌های پوستی در بازداشت‌گاه‌ها بسیار زیاد می‌باشد. برای مثال آن‌ها مجبور بودند در موقع شیوع شپش موهای سرشان را بسوزانند چون عملاً مقامات زندان هیچ درمانی را برای آنان ارائه نمی‌دادند. همچنین بسیاری از افرادی که از زندان‌های عربستان سعودی به اتیوپی بازگردانده شده‌اند از بیماری‌های تنفسی و عفونی مانند سل رنج می‌برند.

عفو بین‌الملل همچنین موارد مرگ در بازداشتگاه‌های الخرج و الشمیسی را مستند کرده است. بر اساس گزارشی از سوی زندانیان سابق، ده مورد مرگ بین آوریل ۲۰۲۱ و مه ۲۰۲۲ اتفاق افتاده که بسیاری از آنها پس از انکار مراقبت‌های پزشکی حیاتی رخ داده است. این سازمان از مقامات درخواست کرده علت مرگ این افراد را بررسی و بیان کنند این موضوع تا چه حد با محرومیت از مراقبت‌های پزشکی کافی مرتبط می‌باشد.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت ضرب و شتم و شکنجه

به گفته برخی از زندانیان سابق در مصاحبه با عفو بین‌الملل، بسیاری از آنان مورد ضرب و شتم و شکنجه با اشکال مختلف قرار گرفته‌اند. به گفته آنان پس از اعتراض به شرایط بازداشت خود و یا شرایط عدم مراقبت پزشکی برای هم‌سلولی‌های خود شکنجه می‌شدند. عفو بین‌الملل در پایان گزارش خود اشاره می‌کند، عربستان سعودی به‌عنوان یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان، مهاجران را در بازداشتگاه‌های کثیف نگه می‌دارد و از ارائه مراقبت‌های پزشکی، غذا و آب مناسب به آنها خودداری می‌کند. به اعتقاد این سازمان، سوءاستفاده مداوم که در برخی موارد منجر به مرگ مهاجران می‌شود، نشان دهنده عدم تمایل مقامات سعودی برای بهبود رفتار با کارگران مهاجر است. مقامات باید در وهله اول

از بازداشت مهاجران دست بردارند و فوراً در مورد مرگ و شکنجه مهاجران بازداشت شده تحقیق کنند.^{۱۷}

*بحرین

۱- پنجمین بررسی وضعیت حقوق بشر بحرین توسط کمیته رفع تبعیض نژادی

موسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در تاریخ ۲ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به نتایج بررسی وضعیت بحرین توسط کمیته رفع تبعیض نژادی^{۱۸} سازمان ملل اشاره کرده است. در حالی که کمیته در گزارش تازه منتشر شده خود به تعداد اندکی از تحولات مثبت در کشور بحرین اشاره کرده، اما بیشتر وقت خود را صرف نقد سوابق حقوق بشر در این کشور از نظر تبعیض عملی و قانونی از جمله در مورد موضوعات فضای جامعه مدنی، مدافعان حقوق بشر، قاچاق انسان و کارگران مهاجر، قوانین تابعیت و حقوق جوامع بهارنا و عجم کرده است. موسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر از بحرین خواسته است فوراً توصیه‌هایی را که این کمیته در گزارش اخیر خود ارائه کرده است، اجرا کند.

بر اساس این گزارش، بحرین بیش از ۳۰ سال پیش، در ۲۷ مارس ۱۹۹۰، به کنوانسیون رفع همه اشکال تبعیض نژادی ملحق شده است. از آن زمان تاکنون، بحرین توسط کمیته مسئول اجرای آن، ۵ بار مورد بررسی قرار گرفته است و هر بار تأکید می‌کند که این پادشاهی راه درازی در پیش دارد تا بتواند ادعا کند که کنوانسیون را اجرا کرده و از تعهدات بین‌المللی حقوق بشر خود پیروی می‌کند.

مدیر اجرایی این موسسه^{۱۹} گفته است: «آخرین گزارش کمیته رفع تبعیض تنها به انبوهی از توصیه‌های محقق نشده در مورد بحرین اضافه می‌کند. چقدر باید طول بکشد تا بحرین مشکلات خود را بپذیرد و در واقع برای رسیدگی به آنها تلاش کند؟»

طبق گزارش، کمیته در مورد مدافعان حقوق بشر و سازمان‌های جامعه مدنی و بسته شدن فضای فعالیت آن‌ها در آخرین بررسی خود به شدت انتقاد کرده است. بنابراین کمیته به بحرین توصیه کرده قوانین خود را برای غیرقانونی کردن فعالیت‌های مربوط به حمایت از حقوق بشر اصلاح کند تا بدین وسیله گامی در جهت تسهیل کار مدافعان حقوق بشر

^{۱۷}<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/12/saudi-arabia-ethiopian-migrants-forcibly-returned-after-detention-in-abhorrent-conditions/>

^{۱۸}Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD)

^{۱۹}Husain Abdulla

برداشته شود. در این راستا، این کمیته به کمیته‌های دیگر سازمان ملل، از جمله کمیته علیه شکنجه و کمیته حقوق بشر می‌پیوندد تا از بحرین بخواهد فضای بیشتری برای مدافعان حقوق بشر و اصلاح قوانین لازم برای ایجاد یک جامعه مدنی سالم ایجاد کند. کمیته همچنین توصیه کرده که بحرین برای ایجاد نهاد ملی حقوق بشر خود که به دلیل جدایی از دولت اعتبار کافی ندارد، تلاش‌هایی صورت دهد.

به گفته گزارش، کمیته در طرح موضوع کارگران مهاجر و قاچاق انسان اظهار داشت که کارگران مهاجر همچنان در کشور با آزار و اذیت مواجه هستند و به نظر می‌رسد که سیستم کفاله^{۲۰} همچنان در عمل ادامه دارد. کمیته به ویژه نگران نبود حمایت از کارگران خانگی مهاجر زن بوده است که به گفته آن توسط قانون کار محلی به طور کامل - از جمله در برابر استثمار جنسی - محافظت نمی‌شوند.

همچنین طبق این گزارش، کمیته به ویژه از ضعف قوانین ملیت بحرین و این که قانون تابعیت نمی‌تواند از زنان منتقل شود، انتقاد کرد. در این مورد، توصیه‌های آن بسیار هدفمند بوده و با هدف قرار دادن قانون شهروندی، قاطعانه خواستار مطابقت آن با کنوانسیون بی‌تابیتی و اصلاح مفاد آن در مورد زنان برای اجازه انتقال تابعیت شده است.

سپس به موضوع عدم تناسب غیرطبیعی شهروندان بهارنا و عجم پرداخته و وضعیت نامناسب این دو جمعیت بومی قومی مذهبی که از مدت‌ها قبل از ورود خاندان حاکم در این کشور حضور داشتند را تصدیق کرده است. کمیته از گزارش‌های تبعیض ساختاری در قانون علیه این جمعیت‌ها ابراز نگرانی کرده و از دولت درخواست کرده فوراً این موضوع را بررسی کند و به آنها اجازه دهد تا از حقوق خود مطابق با الزامات کنوانسیون برخوردار شوند.^{۲۱}

Organization for Defending Victims of Violence

^{۲۰} سیستم کفاله سیستمی است که برای نظارت بر کارگران مهاجر استفاده می‌شود که عمدتاً در بخش‌های ساختمانی و خانگی در کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس و چند کشور همسایه مانند قطر، بحرین، کویت، لبنان، عمان، عربستان سعودی و امارات متحده عربی کار می‌کنند.

^{۲۱}<https://www.adhrb.org/2022/12/cerd-review-finds-bahrain-comes-up-short-on-key-human-rights-issues/>

۲- درخواست سازمان‌های حقوق بشری از بحرین برای تعلیق مجازات اعدام

مرکز سلام برای دموکراسی و حقوق بشر در تاریخ ۷ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به درخواست مشترک چند سازمان حقوق بشری اشاره کرده که از دولت بحرین خواسته‌اند تا به قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل برای تعلیق جهانی مجازات اعدام رأی موافق دهد. مجمع عمومی سازمان ملل متحد قرار است نیمه دسامبر پیش‌نویس قطعنامه‌ای درباره توقف اجرای مجازات اعدام را بررسی کند. این نهمین قطعنامه تصویب شده این نهاد می‌باشد که از کشورهای عضو سازمان ملل می‌خواهد تا با هدف لغو مجازات اعدام، تعلیق اعدام را ایجاد کنند.

بر اساس گزارش مرکز سلام، حداقل ۲۷ نفر در بحرین در انتظار اعدام و تقریباً همه آنها در معرض خطر اعدام قریب‌الوقوع قرار دارند و اجرای حکم تنها در انتظار تأیید حمد بن عیسی آل خلیفه می‌باشد. گروه‌ها و نهادهای حقوق بشر ادعا می‌کنند حداقل در هشت مورد از موارد اجرای حکم اعدام، محاکمه‌های ناعادلانه و همچنین استفاده از شکنجه و زور برای اعتراف‌گیری صورت گرفته است. مرکز سلام معتقد است اگرچه وجود تعداد زیادی از مقررات قانونی، مجازات اعدام را در بحرین پیش‌بینی می‌کند؛ ولی این به نفع بحرین است که اکنون با رهبری و مدیریت خود، به نفع قطعنامه رأی دهد.

بر اساس این گزارش، در هشت مورد از سال ۲۰۰۷ که مجمع عمومی سازمان ملل تعلیق اجرای مجازات اعدام را به بحث و رأی گذاشت، در نیمی از آنها دولت بحرین به قطعنامه رأی ممتنع داد. (۲۰۰۸، ۲۰۱۰، ۲۰۱۴، ۲۰۱۶). همچنین به مدت هفت سال، بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۷، دولت عملاً مهلت قانونی اجرای مجازات اعدام را حفظ کرد.

گزارش بیان می‌کند در سه سال گذشته هیچ اعدامی در این کشور صورت نگرفته است. دادن رأی موافق به قطعنامه با وضعیت کنونی بحرین سازگار است، و حداقل کاری که دولت باید انجام دهد، دادن رأی ممتنع به قطعنامه فعلی می‌باشد.^{۲۲}

^{۲۲}<https://salam-dhr.org/bahrain-public-appeal-united-nations-general-assemblys-december-2022-resolution-on-the-death-penalty/>

سازمان‌های امضا کننده این درخواست:

- مرکز حقوق بشر بحرین
- گروه در برابر مجازات اعدام^{۲۳}
- سلام برای دموکراسی و حقوق بشر
- مدافعان حقوق بشر
- ائتلاف جهانی علیه مجازات اعدام

۳- قطعنامه پارلمان اروپا درخصوص لغو مجازات اعدام در بحرین

موسسه حقوق و دموکراسی بحرین در تاریخ ۱۵ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به قطعنامه پارلمان اتحادیه اروپا در خصوص آزادی فوری و بدون قید و شرط شهروند دانمارکی - بحرینی، عبدالهادی الخواجه، زندانیان عقیدتی و محکومان به اعدام و همچنین پایان دادن به استفاده از مجازات اعدام در بحرین اشاره کرده است.

این قطعنامه با ۳۱۶ رأی موافق، ۶ رأی مخالف و ۳۸ رأی ممتنع به تصویب رسید. بر اساس گزارش، تصویب این قطعنامه با وجود تلاش جدی سفارت بحرین در بروکسل برای تأثیرگذاری بر نمایندگان پارلمان اروپا از طریق تهمت زدن به الخواجه و به اشتراک گذاشتن اطلاعات خصوصی و محرمانه درباره وی صورت گرفته است. با وجودی که بزرگترین حزب سیاسی در پارلمان اتحادیه اروپا^{۲۴} به نمایندگان خود دستور داد به هیچ‌یک از قطعنامه‌های فوری اتحادیه اروپا رأی ندهند، کمتر از نیمی از اعضای پارلمان این اتحادیه در رأی‌گیری شرکت کردند.

این قطعنامه از بحرین سه درخواست داشته است:

- تأکید بر آزادی فوری و بی‌قید و شرط عبدالهادی الخواجه و همه زندانیان عقیدتی محکوم و بازداشت شده صرفاً به دلیل استفاده از حق آزادی بیان؛
- اجرای مجدد تعلیق اعدام با هدف لغو مجازات اعدام و آزادی فوری زندانیان؛
- بازگرداندن تابعیت بحرین به تقریباً ۳۰۰ نفر محروم شده از آن.^{۲۵}

^{۲۳}Contre la Peine de Mort

^{۲۴}The European People's Party Group (EPP Group)

^{۲۵}<https://birdbh.org/2022/12/breaking-eu-parliament-adopts-a-resolution-on-leading-activist-abdul-hadi-al-khawaja-after-epp-withdrawal/>

۴- نقض حقوق اساسی عبدالهادی الخواجه در زندان بحرین

موسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در بحرین در تاریخ ۲۵ نوامبر ۲۰۲۲، در گزارشی اتهامات جدید علیه عبدالهادی الخواجه مدافع برجسته حقوق بشر و شهروند دوگانه بحرینی-دانمارکی را به شدت محکوم کرده است.

عبدالهادی الخواجه که به دلیل شرکت در تظاهرات دموکراسی خواهانه در سال ۲۰۱۱ در زندان جاو در حال گذراندن حبس ابد می‌باشد، با اتهامات جدیدی در ارتباط با فعالیت‌های خود در زندان مواجه شده است. در نوامبر ۲۰۲۲، این مدافع حقوق بشر به خانواده خود اطلاع داده که مقامات چهار اتهام جدید علیه او به دلیل اعتراضاتش به شرایط سخت خود و سایر زندانیان سیاسی در زندان جاو، مطرح کرده‌اند.

اتهام اول در خصوص تعویق جلسه رسیدگی به رد کردن حق تماس وی با دخترانش توسط مقامات بود و اینکه تلاش شد وی را با اعمال فشار، به ضبط ویدئویی مبنی بر امتناع از حضور وادار کنند که الخواجه آن را نپذیرفت و بارها در مقابل دوربین تمایل خود را برای حضور در جلسه اعلام کرد.

اتهام دوم علیه او مربوط به توهین به یک کارمند دولتی و انتقاد از یک کشور خارجی (اسرائیل) در مارس ۲۰۲۲ زمانی که تظاهرات مسالمت‌آمیز را در داخل زندان رهبری می‌کرد؛ می‌باشد. قبل از جلسه رسیدگی، مقامات از تماس او با وکیلش خودداری کردند. این جلسه نیز به تعویق افتاد و درحالی‌که قاضی اعلام کرد که الخواجه از حضور خودداری کرده است، هیچ مدرکی برای اثبات این ادعا به وکیل الخواجه ارائه نکرده‌اند.

الخواجه به دخترش اطلاع داده که مایل است در این جلسه شرکت کند. سومین و جدی‌ترین اتهام مربوط به تحریک برای سرنگونی یا تغییر رژیم است و به حادثه‌ای در ژوئیه ۲۰۲۲ که قرار بود الخواجه برای معالجه در یک قرار پزشکی حضور یابد، مربوط می‌شود. در این قرار، مقامات اصرار داشتند که وی را در شرایط بسیار بدی منتقل کنند. عبدالهادی در واکنش به این اقدام اعتراض خود را با سردادن شعار بیان کرد و خواستار پاسخگویی مقامات برای بدرفتاری و شکنجه خود شد.

و چهارمین اعتراض به خاطر بدرفتاری با سایر زندانیان بوده است. موسسه آمریکایی‌ها برای دموکراسی و حقوق بشر در بحرین در ادامه عنوان داشته، علاوه بر این اتهامات و تخلفات، الخواجه از زمان دستگیری‌اش در ۱۲ سال پیش، تخلفات حقوقی و بدنی بی‌وقفه مقامات زندان را متحمل شده است. علاوه بر اعمال محدودیت‌های غیرانسانی و مصادره

اموال، مقامات به طور سیستماتیک از سهل‌انگاری پزشکی به‌عنوان نوعی انتقام علیه فعالیت‌های الخواجه استفاده کرده‌اند؛ و وی را از درمان مناسب محروم کرده که به طور قابل توجهی باعث وخامت حال او شده است.

طبق گزارش، او به دلیل شکنجه‌های شدیدی که در بازجویی‌های افسران امنیتی متحمل شده دچار برخی مشکلات و بیماری‌های جسمی شده است که در پاسخ به این رفتار، الخواجه چندین بار دست به اعتصاب غذا زده و با سایر زندانیان علیه رفتار غیرانسانی و ناعادلانه مقامات دست به اعتراض زده است.

این اتهامات به وضوح نشان می‌دهد که چگونه مقامات زندان تلاش می‌کنند تا همه نارضایتی‌ها را در برابر سرکوب سیستماتیک بحرینی‌های طرفدار دموکراسی ساکت کنند. بسیاری از سازمان‌ها و افراد این اتهامات را محکوم کرده‌اند، زیرا معتقدند آنها یک سابقه خطرناک حقوق بشری را ایجاد کرده‌اند.

این موسسه حقوق بشری در پایان مجدداً بر تقاضای خود مبنی بر آزادی فوری عبدالهادی الخواجه و هزاران زندانی سیاسی دیگر تأکید و درخواست می‌کند خسارات وارده به این افراد جبران شود. همچنین از دولت بحرین می‌خواهد:

- استفاده سیستماتیک از اقدامات تلافی جویانه علیه زندانیان پایان یابد؛
- درمان‌های پزشکی لازم به آنها ارائه شود؛
- اتهامات ناعادلانه با هدف ارعاب و ساکت کردن منتقدان، فوراً کنار گذاشته شود؛
- تظاهر به احترام به حقوق بشر در حالی که سرکوب فعالان دموکراسی خواه و سرکوب حقوق اولیه آنان ادامه دارد، پایان یابد.^{۲۶}

Organization for Defending Victims
of Violence

^{۲۶}<https://www.adhrb.org/2022/11/prominent-bahraini-danish-human-rights-defender-abdulahdi-alkhawaja-facing-new-charges-for-prottesting-injustice-in-jau-prison/>

*امارات متحده عربی

۱- درخواست آزادی زندانیان عقیدتی امارات به مناسبت روز جهانی حقوق بشر
کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات در تاریخ ۱۰ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به
درخواست این سازمان برای آزادی فوری تمام زندانیان عقیدتی اشاره کرده و نکاتی از
موارد نقض‌های صورت گرفته در امارات را به اختصار بیان کرده است.

در سالروز تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر در ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸، کارزار بین‌المللی برای
آزادی در امارات خواستار آزادی فوری و بدون قید و شرط همه زندانیان عقیدتی شده
است. همچنین در این مناسبت مهم این سازمان تأکید می‌کند حقوق اولیه بشر
به‌طور معمول توسط مقامات امارات مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد. گفتنی است ده‌ها
مدافع و فعال حقوق بشر دائماً هدف هر نوع مخالفت یا انتقاد قرار می‌گیرند و
مجازات‌های سختی برای آنها اعمال می‌شود.

در این گزارش به برخی از موارد نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر در امارات اشاره
شده، از جمله:

۱. نفی آزادی بیان

آزادی بیان یکی از حقوق اساسی بشر است که توسط دولت نقض می‌شود. در امارات،
مطبوعات سانسور می‌شوند و سازمان‌های جامعه مدنی و شهروندان تحت نظارت شدید
قرار دارد. طبق گزارش، هرگونه انتقاد از دولت، متحدان یا خانواده حاکم آن می‌تواند منجر
به حبس شود. تنها در سال ۲۰۱۶، ۳۰۰ نفر به دلیل انتشار نظرات انتقادی در رسانه‌های
اجتماعی از دولت یا خانواده حاکم آن دستگیر شده‌اند.

Organization for Defending Victims
of Violence

۲. بازداشت خودسرانه و ناپدید شدن اجباری

بازداشت خودسرانه معمولاً به شکل بازداشت بدون حکم یا توضیح است. ناپدید شدن
اجباری شامل نگهداری در یک مکان مخفی بدون دسترسی به وکیل یا ملاقات با خانواده
است. این موضوع فرد را در معرض خطر شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها قرار می‌دهد، زیرا به
مقامات این امکان و قدرت را می‌دهد تا بدون مجازات رفتار کنند.

۳. شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها

بر اساس این گزارش، مقامات زندان امارات اغلب برای کسب اعترافات دروغین از
شکنجه استفاده می‌کنند. قربانیان نه تنها مورد حمله فیزیکی قرار می‌گیرند، بلکه از نظر

روانی نیز تحقیر و از دسترسی به مراقبت‌های پزشکی محروم می‌شوند. اگرچه قوانین بین‌الملل مقامات را ملزم می‌کند که تمام ادعاهای شکنجه را بررسی کنند و هرگونه سوءاستفاده باید به طور مناسب جبران شود، اما امارات مکرراً از انجام این کار خودداری می‌کند.

۴. محاکمه‌های ناعادلانه

محاکمه‌های ناعادلانه شامل امتناع از هرگونه کمک حقوقی یا امتناع از تحقیق درباره ادعاهای مطرح شده توسط متهم در مورد شکنجه است. در امارات، محاکمات اغلب غیرعلنی است و به رسانه‌های بین‌المللی یا ناظران مستقل اجازه حضور داده نمی‌شود. علاوه بر این، قوه قضاییه نیز که توسط دولت کنترل می‌شود، استقلال لازم را ندارد و بنابراین نمی‌تواند محاکمه عینی متهم را تضمین کند.

۵. سلب تابعیت

در این گزارش آمده، از لغو تابعیت، ممنوعیت سفر و اخراج به‌عنوان ابزاری برای سرکوب فعالان و اعضای خانواده آنها استفاده می‌شود و بر توانایی آنها در سفر، داشتن شغل، افتتاح حساب بانکی، رانندگی و حتی رفتن به مدرسه تأثیر می‌گذارد. این عمل با بی‌تابعیت کردن افراد در کشور خود و انکار «حق داشتن تابعیت» با اعلامیه حقوق بشر سازمان ملل در تضاد است.^{۲۷}

۲- اعطای شهروندی افتخاری لیون فرانسه به احمد منصور به مناسبت روز جهانی حقوق بشر

مرکز حقوق بشر خلیج در تاریخ ۱۰ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به اعطای تابعیت افتخاری شهر لیون فرانسه به احمد منصور، مدافع حقوق بشر اماراتی اشاره کرده است. بر اساس این گزارش، به مناسبت روز جهانی حقوق بشر، ۱۰ دسامبر، احمد منصور، مدافع حقوق بشر زندانی اماراتی شهروندی افتخاری شهر لیون را کسب کرد. در مراسمی که در تالار شهر لیون، انجام شد، مدیر اجرایی مرکز حقوق بشر خلیج^{۲۸} که احمد منصور یکی از اعضای هیئت مشاوران آن است، گواهی شهروندی افتخاری را به نمایندگی او از شهردار

^{۲۷}<https://www.icfuae.org.uk/press-releases/international-human-rights-day-icfuae-calls-release-all-political-prisoners-uae-0>

^{۲۸}Gulf Centre for Human Rights

^{۲۹}Khalid Ibrahim

لیون پذیرفت. در این مراسم از احمد منصور به دلیل فعالیت‌های عالی در زمینه حقوق بشر در امارات متحده عربی که ۱۰ سال در آن‌جا زندانی است، قدردانی شد. مدیر اجرایی مرکز در سخنانی در این مراسم گفت: «این مهم است که در شهر لیون، مقر اینترپل و جایی که سرلشکر احمد ناصر الرئیسی، عامل مشارکت در شکنجه احمد منصور، رئیس آن است، شهروندی افتخاری دریافت می‌کند». وی در پایان از طرف منصور گفت: «ما به کار حقوق بشری خود ادامه خواهیم داد. ما تسلیم نخواهیم شد. همچنین شهردار در بیانی اعتراضی عنوان کرده بود شرم‌آور است فردی متهم به شکنجه به‌عنوان رئیس اینترپل در سال ۲۰۲۱ است.

احمد منصور در ۲۰ مارس ۲۰۱۷ دستگیر و در ماه مه ۲۰۱۸ پس از محکومیت غیرمنصفانه به جرم «توهین به جایگاه و حیثیت امارات متحده عربی و رهبران آن» و در انتقام از فعالیت‌های حقوق بشری صلح‌آمیز خود مانند پست‌های شبکه‌های اجتماعی به ۱۰ سال زندان محکوم شد. گفتنی است او در سال ۲۰۱۵ جایزه مارتین انالز^{۳۱} برای مدافعان حقوق بشر را دریافت کرده است.

از زمان بازداشت، احمد منصور در زندان الصدر ابوظبی و در سلول انفرادی به سر می‌برد، جایی که از داشتن حداقل امکانات استراحت، مراقبت‌های پزشکی کافی، ورزش و نور خورشید محروم می‌باشد و بر اساس منابع معتبر محلی وضعیت سلامتی وی همچنان رو به وخامت است.

علیرغم درخواست‌های مکرر سازمان‌های حقوق بشر و سازوکارهای بین‌المللی طی سال‌های گذشته، مقامات امارات به کارشناسان بین‌المللی یا ناظران مستقل بین‌المللی اجازه ملاقات و دسترسی به احمد منصور را در زندان نداده‌اند.

گزارش بیان می‌کند، در ۱۸ ژانویه ۲۰۲۲، یک وکیل فرانسوی، شکایتی در خصوص شکنجه در فرانسه علیه الرئیسی از طرف مرکز حقوق بشر خلیج و احمد منصور بر اساس اصل صلاحیت جهانی ارائه کرد. در مارس ۲۰۲۲، دفتر این وکیل اطلاعاتی را به دادستانی ارسال کرد که از طریق واحد خود، تحقیقاتی را برای جنایات علیه بشریت، نسل‌کشی و جنایات جنگی آغاز کرد. در ۱۸ مارس ۲۰۲۲، مدیر اجرایی مرکز خلیج در مورد جنایات

^{۳۱}Grégory Doucet

^{۳۲}Martin Ennals

^{۳۳}William Bourdon

الرئیس شهادت داد و به نظر می‌رسد اتهامات علیه وی برای رفع مصونیت دیپلماتیک الرئیس کافی بوده است.^{۳۳}

۳- امارات متحده عربی در معرض خطای استرداد شهروند مصری به واسطه استفاده از حق آزادی بیان

عفو بین‌الملل در تاریخ ۸ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به عواقب بازگرداندن شهروند مصری-آمریکایی از امارات متحده عربی به واسطه روبه‌رو شدن وی با عواقبی چون شکنجه و بدرفتاری اشاره کرده است.

عفو بین‌الملل در گزارشی اعلام کرد دولت امارات متحده عربی نباید شریف عثمان^{۳۴} مخالف سیاسی مصری-آمریکایی و وبلاگ‌نویس را به اجبار به مصر بازگرداند، زیرا وی در معرض خطر واقعی شکنجه و سایر موارد نقض حقوق بشر از جمله بازداشت خودسرانه، ناپدید شدن اجباری و محاکمه ناعادلانه قرار خواهد گرفت.

به گفته گزارش، آقای شریف که دارای تابعیت مصری-آمریکایی است و از سال ۲۰۰۴ در ایالات متحده زندگی می‌کند، ویدئوهای متعددی را در انتقاد از دولت مصر در اینترنت منتشر کرده است. در ویدئویی که یک هفته قبل از دستگیری‌اش منتشر شد، او خواستار تظاهرات در کنفرانس تغییرات آب و هوایی سازمان ملل^{۳۵} در ماه گذشته در مصر شده بود. در جریان سفر وی به امارات برای دیدار با خانواده‌اش، در ۶ نوامبر نیروهای امنیتی امارات با لباس شخصی او را از رستورانی در دبی بدون ارائه حکم و توضیح دلیل دستگیر کردند. مقامات اماراتی یک ماه بعد در واکنش به این اقدام به وکیل وی گفته‌اند که در پاسخ به درخواست دولت مصر، آقای شریف را دستگیر کرده‌اند.

به گفته معاون مدیر منطقه‌ای عفو بین‌الملل در خاورمیانه و شمال آفریقا^{۳۶} تعطیلات خانوادگی شریف در امارات به دنبال دستگیری خودسرانه او به یک کابوس تبدیل شده است. یک ماه است که خانواده و وکیل وی تحت تعقیب قرار گرفته و علیرغم تلاش آنها

^{۳۳}<https://www.gc4hr.org/news/view/3168>

^{۳۴}Sherif Osman

^{۳۵}COP27

^{۳۶}Amna Guellali

هنوز هیچ مدرک رسمی مبنی بر تأیید دستگیری و بازداشت وی یا اطلاعاتی در مورد شواهد و اتهاماتی که ممکن است با آن روبرو باشد، به دست نیامده است. به اعتقاد عفو بین‌الملل مقامات اماراتی باید هرگونه طرحی برای بازگرداندن اجباری شریف به مصر را متوقف کنند، آنجا جایی است که او در معرض خطر واقعی شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها، بازداشت خودسرانه، ناپدید شدن اجباری و محاکمه ناعادلانه قرار می‌گیرد. او برای بیان دیدگاه‌هایش و به صورت مسالمت‌آمیز و از دریچه فضای مجازی به مخالفت برخاسته و تحویل وی به دولت مصر، نقض جدی تعهدات امارات بر اساس قوانین بین‌المللی است و این پیام را ارسال می‌کند که مخالفان صلح‌آمیز دولت مصر حتی در خارج از مرزهای این کشور نیز در امان نیستند.

طبق گزارش، مقامات اماراتی یک ماه پس از دستگیری هنوز به آقای شریف اجازه امضای وکالت‌نامه و ملاقات با وکیلش را نداده‌اند. وی تنها اجازه داشته با تماس تلفنی با خانواده‌اش از بازداشت خود در تاریخ ۸ نوامبر در زندان العویر^{۳۷} خبر دهد. به گفته نامزد وی در مکاتباتش با عفو بین‌الملل، هیچ مدرکی از هیچ مقام اماراتی در خصوص دلیل بازداشت شریف ارائه نشده و این‌که وی بیش از یک ماه اجازه ملاقات با وکیل را هم نداشته است.

بر اساس گزارش، در دسامبر سال ۲۰۲۳ توجه جهان به کنفرانس بعدی آب و هوایی سازمان ملل^{۳۸} معطوف خواهد بود که در دبی امارات برگزار خواهد شد. از این‌رو نگرانی‌های فزاینده‌ای وجود دارد که امارات متحده عربی نیز محدودیت‌های فضای مدنی و اعتراضاتی را که در نشست ماه گذشته در مصر مشاهده شد، تکرار کند.

به اعتقاد عفو بین‌الملل اتفاقی که در جریان دستگیری آقای شریف عثمان در امارات و به درخواست مصر صورت گرفت برای برگزاری دور بعدی کنفرانس آب و هوایی سازمان ملل و برای میزبانی امارات وجهه خوبی نخواهد داشت. به نظر می‌رسد که او تنها به دلیل استفاده از حق آزادی بیان خود بازداشت شده است. او باید فوراً و بدون قید و شرط آزاد شود و پرونده استرداد وی منتفی شود. عفو تأکید می‌کند مقامات اماراتی همچنین باید متعهد به حمایت از حق آزادی بیان و تجمع مسالمت‌آمیز در جریان برگزاری کنفرانس آب و هوایی بعدی در امارات باشند.^{۳۹}

^{۳۷}al-Awir prison

^{۳۸}COP28

^{۳۹}<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/12/uae-dont-deport-egyptian-american-dissident-to-egypt-where-he-will-face-torture/>

۴- تجمع اعتراضی در امارات متحده عربی برای آزادی زندانیان لبنانی

کارزار بین‌المللی برای آزادی در امارات در تاریخ ۱۶ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به تجمع اعتراضی خانواده زندانیان لبنانی در امارات متحده عربی اشاره کرده است.

در تاریخ ۱۵ مه ۲۰۱۹، دادگاه استیناف فدرال در ابوظبی حکمی در مورد ۱۱ مرد لبنانی که هشت نفر از آنها بازداشت و در دادگاه حاضر شده بودند، صادر کرد.

بر اساس این گزارش، اعضای خانواده هشت مرد لبنانی که پس از محاکمه‌های ناعادلانه در امارات بازداشت شده‌اند، در تظاهرات اعتراضی خواستار آزادی فوری آنها شده‌اند.

اعضای خانواده این زندانیان به «دیده‌بان حقوق بشر» گفته‌اند، این افراد با اتهامات «تروریسم» روبرو هستند و برای مدت طولانی در سلول انفرادی به سر می‌برند. همچنین

این متهمان از دسترسی به وکیل حقوقی و ملاقات با خانواده خود نیز محروم هستند.

بر اساس گزارش و بنا به اظهارات حداقل سه تن از زندانیان در گفتگو با اعضای خانواده خود، نیروهای امنیتی دولتی، درحالی‌که چشم آنان بسته و تحت فشار بودند، آنها را مجبور به امضای بیانیه کردند. همچنین یک نفر نیز اعتراف کرد که او را مجبور به امضای یک برگه سفید کرده‌اند.

گزارش بیان می‌کند، این زندانیان که همگی هم مسلمان شیعه می‌باشند، هر کدام بیش از ۱۵ سال در امارات زندگی و کار کرده‌اند. هفت نفر در خطوط هوایی امارات به‌عنوان مهماندار هواپیما، کسبه یا مدیران ارشد مشغول به کار بوده‌اند. به گفته اعضای خانواده

آنها، هیچ یک وابستگی و فعالیت سیاسی شناخته شده‌ای نداشتند.

بنا به گفته «عفو بین‌الملل»، دادرسی علیه آنها با استانداردهای بین‌المللی محاکمه عادلانه مطابقت نداشته است. همچنین عفو بیان کرده برای محافظت از مردان در برابر شکنجه تدابیری وجود نداشته و اعترافات گرفته شده تحت فشار به‌عنوان مدرک استفاده شده

است.^۴

^۴<https://www.icfuae.org.uk/news/large-protest-vigil-demands-lebanese-prisoners-release-uae-jails>

ب) موارد نقض حقوق بشر از سوی عربستان سعودی و امارات متحده عربی در سایر کشورهای منطقه

*ائتلاف به رهبری عربستان

۱- کشته و زخمی شدن ۶۲ کودک یمنی بین پایان آتش بس تا پایان نوامبر ۲۰۲۲ سایت خبری ریلیفوب در تاریخ ۱۲ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به نقل از یونیسف به تازه‌ترین آمار و ارقام مربوط به کودکان آسیب‌دیده در جنگ یمن اشاره کرده است. بر اساس گزارش یونیسف، از زمان تشدید درگیری در سال ۲۰۱۵، بیش از ۱۱۰۰۰ کودک در یمن کشته یا معلول شده‌اند-به طور متوسط چهار کودک در روز- البته این تنها مربوط به حوادث تأیید شده توسط سازمان ملل است و تلفات واقعی این درگیری احتمالاً بسیار بیشتر است.

طبق این گزارش، درحالی‌که آتش‌بس با میانجیگری سازمان ملل منجر به کاهش قابل توجه در شدت درگیری شد، اما با وجود این ۶۲ کودک دیگر بین پایان آتش بس تا پایان نوامبر کشته یا زخمی شده‌اند. از میان ۱۶۴ نفری که تنها بین ژوئیه تا سپتامبر ۲۰۲۲ بر اثر مین و مهمات منفجر نشده کشته یا زخمی شده‌اند، حداقل ۷۴ تن از آنان کودکان بودند. گزارش می‌افزاید: با گذشت تقریباً هشت سال از تشدید درگیری، بیش از ۲۳,۴ میلیون نفر، از جمله ۱۲,۹ میلیون کودک، به کمک‌های بشردوستانه و محافظت نیاز دارند (تقریباً سه چهارم کل جمعیت). همچنین تخمین زده می‌شود که ۲,۲ میلیون کودک در یمن دچار سوءتغذیه حاد هستند، از جمله نزدیک به ۵۴۰,۰۰۰ کودک زیر پنج سال که از سوءتغذیه حاد و شدید رنج می‌برند و برای زنده ماندن تلاش می‌کنند.

مدیر اجرایی یونیسف^۱ در خصوص نیاز کودکان به کمک‌های بشردوستانه گفت: «برای کودکانی مانند یاسین ۷ ماهه و مادرش صبا که در بیمارستانی در عدن ملاقات کردم، زندگی به مبارزه‌ای برای بقا تبدیل شده است. در هفته‌های گذشته هزاران کودک جان خود را از دست داده‌اند، صدها هزار نفر دیگر در معرض خطر مرگ ناشی از بیماری‌های قابل پیشگیری یا گرسنگی هستند. همه آنها نیاز به حمایت فوری دارند زیرا ارائه خدمات اولیه کاملاً از بین رفته است.»

بر اساس گزارش، بیش از ۱۷,۸ میلیون نفر، از جمله ۹,۲ میلیون کودک، به آب سالم و خدمات بهداشتی دسترسی ندارند. سال‌هاست که سیستم بهداشتی کشور یمن بسیار شکننده و آسیب‌پذیر است: تنها ۵۰ درصد از امکانات بهداشتی فعال هستند و تقریباً ۲۲ میلیون نفر - از جمله حدود ۱۰ میلیون کودک - بدون دسترسی کافی به مراقبت‌های بهداشتی زندگی می‌کنند.

همچنین در گزارش آمده، انجام واکسیناسیون در سطح ملی متوقف شده است، به طوری که ۲۸ درصد از کودکان زیر یک سال واکسیناسیون معمول را از دست داده‌اند. این امر همراه با عدم دسترسی به آب سالم، کودکان را در میان شیوع وبا، سرخک، دیفتی و سایر بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن در معرض خطر شدید قرار می‌دهد. در کنار این موارد، یمن با یک بحران آموزشی شدید نیز مواجه است که منجر به عواقب درازمدت زیادی برای کودکان می‌شود. دو میلیون کودک از مدرسه بازمانده‌اند و این تعداد می‌تواند به ۶ میلیون کودک برسد که وضعیت تحصیلشان مختل شده است، زیرا حداقل یکی از هر چهار مدرسه در یمن ویران شده یا بخشی از آن آسیب دیده است.

مدیر اجرایی یونیسف می‌گوید: «اگر قرار است فرزندان یمن شانس برای آینده‌ای مناسب داشته باشند، طرف‌های درگیر، جامعه بین‌المللی و همه کسانی که صاحب نفوذ هستند باید مطمئن شوند از آنها محافظت و حمایت می‌شود. تمدید فوری آتش‌بس اولین گام مثبتی است که امکان دسترسی حیاتی به کمک‌های بشردوستانه را فراهم می‌کند. در نهایت، تنها یک صلح پایدار به خانواده‌ها اجازه می‌دهد تا زندگی از هم پاشیده خود را بازسازی کنند و برای ساختن آینده برنامه‌ریزی کنند».

بر اساس گزارش ریلیف، یونیسف برای پاسخ به بحران انسانی در یمن در سال ۲۰۲۳ به مبلغ ۴۸۴,۴ میلیون دلار نیاز فوری دارد. کمبود بودجه برای مداخلات فوری، تداوم خدمات کلیدی را به چالش می‌کشد و زندگی و رفاه کودکان را به خطر می‌اندازد.

اقدامات یونیسف با وجود چالش‌های متعدد در سال ۲۰۲۲:

- حمایت از درمان سوءتغذیه حاد شدید برای بیش از ۲۶۰,۰۰۰ کودک در ۴۵۸۴ مرکز مراقبت‌های بهداشتی اولیه و ۳۴ مرکز درمانی تغذیه؛
- انتقال نقدی اضطراری به تقریباً ۱,۵ میلیون خانوار در هر سه ماه، حدود ۹ میلیون نفر منتفع؛

- فراهم کردن دسترسی به آب آشامیدنی سالم برای ۴,۷ میلیون نفر از طریق طیف گسترده‌ای از فعالیت‌ها از جمله حمل آب، ایجاد نقاط توزیع آب و گسترش سیستم‌های آبرسانی به کمپ‌های آوارگان داخلی. همچنین ارائه سوخت به ۳۶ شرکت محلی آب و فاضلاب برای حمایت از تولید و توزیع آب پاک؛
 - ارائه واکسیناسیون علیه سرخک و فلج اطفال برای حداقل ۱,۶ میلیون کودک با دسترسی اندک یا بدون دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی اولیه؛
 - حمایت روانی-اجتماعی بیش از ۲۵۴۰۰۰ کودک در مناطق متأثر از درگیری و آموزش به بیش از ۴۲۳۰۰۰ کودک و اعضای جامعه برای مقابله با مین و نجات جان خود؛
 - دسترسی به خدمات مراکز بهداشت عمومی برای بیش از ۱,۶ میلیون نفر در مناطق دور افتاده روستایی، پشتیبانی از خدمات سلامت مادر، نوزاد و کودک در ۲۴ بیمارستان و افزایش ۴۵۰۰ مرکز درمانی سرپایی و ۲۸۸ تیم سیار برای ارائه خدمات درمان و پیشگیری از سوءتغذیه.
- طبق این گزارش ارقام تأیید شده توسط سازمان ملل بین مارس ۲۰۱۵ و ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۲ عبارتند از:
- ۱۱۰۱۹ کودک کشته یا معلول شده؛
 - ۳۷۷۴ کودک کشته شده (۲۷۴۲ پسر، ۹۸۳ دختر، ۴۹ ناشناس)؛
 - ۷۲۴۵ کودک مجروح (۵۲۹۹ پسر و ۱۹۴۶ دختر)؛
 - از مجموع ۳۹۹۵ نفر، ۳۹۰۴ پسر در جنگ به‌کار گرفته شده و ۹۱ دختر در رویدادها یا در ایست‌های بازرسی؛
 - ۶۷۲ مورد حمله و استفاده نظامی از امکانات آموزشی؛
 - ۲۲۸ حمله و استفاده نظامی از امکانات بهداشتی؛
 - ۴۴۵ کودک (همه پسر) بازداشت شده؛
 - ۱۵۲ کودک (۱۴۰ پسر و ۱۲ دختر) ربوده شده؛
 - ۴۷ کودک در معرض خشونت جنسی ناشی از درگیری (۲۹ پسر و ۱۸ دختر).^۴

^۴<https://reliefweb.int/report/yemen/more-11000-children-killed-or-injured-yemen>

۲- نگاهی به محتوای بررسی شورای اتحادیه اروپا در خصوص وضعیت یمن

شورای اتحادیه اروپا در تاریخ ۱۲ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به نگرانی اتحادیه اروپا در مورد وضعیت فاجعه‌بار انسانی در یمن اشاره کرده است.

در این گزارش، اتحادیه اروپا با اشاره به وضعیت یمن^{۴۳}، بر تعهد اصولی خود به وحدت، قبول حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی یمن تأکید کرده و حمایت کامل خود از تلاش‌های صلح‌آمیز سازمان ملل و نماینده ویژه آن سازمان^{۴۴} در تلاش‌های میانجی‌گری خود را یادآوری کرده است. اتحادیه اروپا همچنین از انصارالله درخواست کرد مواضع حداکثری خود را کنار بگذارند و با نماینده ویژه سازمان ملل تعامل سازنده داشته باشند. شورا همچنین بر اهمیت بازگرداندن و تمدید بیشتر آتش بس نیز تأکید کرده است.

برخی نکات مطرح شده این بررسی در شورای اتحادیه اروپا عبارتند از:

اتحادیه اروپا با یادآوری نتایج قبلی اتخاذ شده در شورا در مورد وضعیت یمن در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، از نزدیک و با نگرانی جدی تحولات این کشور را در بجنوبه بن‌بست سیاسی و ادامه‌دار دنبال می‌کند. از زمان آخرین نتیجه‌گیری شورا، تعامل اتحادیه اروپا با یمن گسترش یافته و عمیق‌تر شده است. اتحادیه اروپا و نهادهای آن عاملان اصلی در حمایت بین‌المللی از تلاش‌های صلح‌آمیز سازمان ملل و همچنین امور بشردوستانه هستند. اتحادیه اروپا با یادآوری نتیجه‌گیری‌های شورا درباره «مشارکت استراتژیک با خلیج فارس» در ۲۰ ژوئن ۲۰۲۲، اهمیت یمن را در زمینه ایجاد مشارکت راهبردی با کشورهای منطقه خلیج فارس از جمله در حوزه‌های خلیج فارس، نیازهای بشردوستانه و توسعه جهانی و چالش‌های امنیتی جهانی و منطقه‌ای تأیید کرده است.

این اتحادیه بر لزوم پاسخگویی به نیازهای ضروری بشردوستانه در حمایت از مردم یمن تأکید کرده است. پاسخ‌گویی بین‌المللی از جمله ارائه کمک‌های بشردوستانه و حمایت از توسعه در یمن تا حد زیادی با کمبود بودجه مواجه است. اتحادیه اروپا همچنین به افزایش کمک‌ها در راستای توسعه، روند صلح، کمک به بازسازی اقتصاد یمن پس از دستیابی به راه‌حل سیاسی پایدار، تمرکز بر زنان و دختران متعهد می‌باشد.

^{۴۳} جایی که بیش از ۷۰ درصد از جمعیت به کمک‌های بشردوستانه نیاز دارند و بیش از نیمی از جمعیت با ناامنی غذایی حاد مواجه هستند.

^{۴۴}Hans Grundberg

اتحادیه اروپا با ابراز تأسف از انقضای آتش‌بس مورد توافق طرفین در ۲ آوریل ۲۰۲۲ با محکوم کردن شدید حملات مکرر پهپادی حوثی‌ها به زیرساخت‌های بندری در یمن بیان کرد همه حملات باید متوقف شود و نگرانی خود را در مورد گسترش فناوری موشکی و پهپادهای پیشرفته در منطقه تکرار کرده است. در متن همچنین اشاره شده که شورای امنیت سازمان ملل نیز، حمله ۲۱ اکتبر را یک حمله تروریستی نامیده است.

اتحادیه اروپا از طرف‌های درگیر می‌خواهد از هرگونه خصومت خودداری کنند و به قوانین بین‌المللی بشردوستانه احترام کامل بگذارند. همچنین از طرفین درخواست کرد کودکانی که توسط نیروهای مسلح به کار گمارده می‌شوند آزاد کنند. طرفین باید از حفاظت غیرنظامیان به ویژه زنان و کودکان و افراد متعلق به اقلیت‌ها از جمله اقلیت‌های مذهبی، مهاجران، پناهجویان، آوارگان داخلی و پناهندگان در یمن اطمینان حاصل کنند.

این اتحادیه از طرف‌ها می‌خواهد دسترسی کامل، ایمن، سریع و بدون مانع به تجهیزات و پرسنل بشردوستانه را مطابق با قوانین بشردوستانه بین‌المللی و اصول بشردوستانه، بدون تبعیض برای همه افراد نیازمند، از جمله افراد دارای معلولیت، تضمین کنند.

اتحادیه اروپا همچنین از تأثیرات تجاوز روسیه به اوکراین در زمینه امنیت غذای در یمن نگران است و به دنبال راه‌حلی برای کاهش تأثیر این جنگ بر یکپارچگی زنجیره‌های تأمین غذا و ظرفیت تولید جهانی است. از زمان آغاز درگیری در یمن، اتحادیه اروپا بیش از ۱,۳ میلیارد یورو کمک کرده و همچنان نگران وضعیت وخیم انسانی در این کشور است.

طبق گزارش، یکی از عوامل کلیدی نیازهای بشردوستانه در یمن امروز، وضعیت اقتصادی است که برای احیای آن به یک رویکرد ساختاری و بلندمدت نیاز است. اتحادیه اروپا از طرف‌ها و بازیگران ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی می‌خواهد که به وضعیت وخیم اقتصادی یمن رسیدگی کنند و آماده و متعهد به حمایت از عناصر اقتصادی و تلاش‌های صلح‌آمیز برای بهبود بلندمدت آن باشند.

در انتها اتحادیه اروپا بر ضرورت ادامه نظارت مستقل و بی‌طرفانه حقوق بشر و مستندسازی نقض‌های جدی و ادغام کامل مسئولیت‌پذیری و عدالت انتقالی در روند صلح تأکید و نقش حیاتی زنان را یادآوری کرده است. این بیانیه از طرف‌های یمنی، کشورهای منطقه و جامعه بین‌المللی می‌خواهد ایجاد مکانیسمی مستقل برای جلوگیری و رسیدگی به معافیت از مجازات نقض حقوق بشر را در دستور کار خود قرار دهند تا از رنج بیشتر یمنی‌ها جلوگیری شود.

همچنین این نهاد حمایت کامل خود از مکانیسم راستی‌آزمایی و بازرسی سازمان ملل برای یمن^{۴۶} را تکرار کرده است.

۳- تأکید بر ضرورت نظارت و تحقیقات پیرامون سوءاستفاده از مهاجران توسط طرفین جنگ یمن

سازمان دیده‌بان حقوق بشر در تاریخ ۷ دسامبر ۲۰۲۲، در گزارشی به وضعیت مهاجران و ادعاهای مطرح شده توسط سازمان ملل و تأکید بر نظارت و تحقیقات پیرامون سوءاستفاده از مهاجران توسط طرف‌های درگیر در یمن اشاره کرده است.

بر اساس این گزارش، در تعاملات اخیر چند گزارشگر سازمان ملل از جمله: گزارشگر ویژه در مورد اعدام‌های خودسرانه؛ گزارشگر ویژه حقوق بشر مهاجران؛ گزارشگر ویژه اشکال معاصر برده‌داری؛ گزارشگر ویژه قاچاق انسان، به ویژه زنان و کودکان؛ گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان و دختران؛ گروه‌کاری بازداشت‌های خودسرانه و گروه‌کاری تبعیض علیه زنان و دختران با دولت عربستان سعودی و انصارالله، یک سری اتهامات جدی در مورد نقض حقوق مهاجران و پناهجویان از جمله قتل، شکنجه، بازداشت خودسرانه و سوءاستفاده جنسی مطرح شده است.^{۴۷} دیده‌بان عنوان کرده که متأسفانه، هر دو طرف درگیری چند ساله یمن، گزارش‌های موجود را نادیده گرفته‌اند.

بر اساس این گزارش، در گفتگوهای ۳ اکتبر ۲۰۲۲، که اخیراً علنی شده، این کارشناسان گزارش‌هایی را درباره کشته شدن حدود ۴۳۰ مهاجر و مجروح شدن ۶۵۰ نفر دیگر در گلوله‌باران و تیراندازی فرامرزی بین ژانویه تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۲ توسط نیروهای امنیتی سعودی ارائه کرده‌اند. به گفته این گزارش، مهاجران دستگیر شده توسط سعودی‌ها شکنجه شده‌اند.

گزارش مدعی است، زنان و دختران نیز در معرض خطر خشونت جنسی توسط قاچاقچیان قرار دارند که با همکاری اداره مهاجرت، گذرنامه و تابعیت یمن^{۴۸} از مهاجران اخاذی می‌کنند. همچنین گزارش می‌گوید مهاجران در معرض کار اجباری، استثمار

^{۴۶}United Nations Verification and Inspection Mechanism for Yemen (UNVIM)

^{۴۷}<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/12/yemen-council-approves-conclusions/>

^{۴۸}<https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=27563>

^{۴۹}Immigration, Passport and Nationality Authority (IPNA)

جنسی، اجبار به قاچاق مواد مخدر و سایر اشکال سوءاستفاده نیز قرار دارند. بنا بر گزارش‌ها، مهاجرانی که از پرداخت هزینه‌های قاچاق سرباز می‌زنند، بازداشت شده یا به زور به جنوب یمن بازگردانده می‌شوند.

بر اساس ادعاهای گزارش دیده‌بان، نیروهای سعودی و انصارالله در سال ۲۰۲۰، ده‌ها مهاجر آفریقایی را در منطقه مرزی عربستان و یمن کشته و زخمی کرده‌اند. همچنین بر اساس گزارش سازمان بین‌المللی مهاجرت، بیش از ۴۳۰۰۰ مهاجر در سراسر یمن سرگردان هستند.

دیده‌بان شورای حقوق بشر در ادامه می‌گوید: «در مقابل شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد در سال ۲۰۲۱ در پی تحرکات شدید عربستان سعودی و امارات متحده عربی، تنها نهاد بین‌المللی و مستقلی را که در حال بررسی تخلفات همه طرف‌های درگیر در یمن بود را تعطیل کرد. این در حالی بود که هشدارهای مکرری درباره تأثیر این رویداد بر وضعیت حقوق بشر یمن، دریافت کرده است».

دیده‌بان حقوق بشر در پایان گزارش می‌افزاید: وجود و مطرح شدن ادعاهای اخیر بر ضرورت ایجاد یک مکانیسم نظارتی و تحقیقی برای جمع‌آوری شواهد در مورد جنایات جنگی احتمالی توسط همه طرف‌ها توسط مجموعه سازمان ملل متحد، چه از طریق مجمع عمومی یا شورای حقوق بشر، تأکید می‌کند.^{۴۹}

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

^{۴۹}<https://www.hrw.org/news/2022/12/07/warring-parties-yemen-silent-amid-reports-migrant-abuse>